

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับกรขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืน¹

อัญญา กันเพ้ง²

รัฐ มีหน้าที่ต้องดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้แก่ประชาชนในรัฐ เพื่อให้สังคมอยู่อย่างสงบสุข อย่างไรก็ตามในบางเหตุการณ์ รัฐอาจไม่สามารถรักษาความปลอดภัยให้แก่ประชาชนได้ตลอดเวลา เพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ตนเอง และคนรอบข้าง จึงทำให้ประชาชนต้องมึหน้าที่ในการดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตนเอง ด้วยเหตุนี้เพื่อให้ประชาชนสามารถที่จะป้องกันอันตรายได้ จึงมีความจำป็นที่ต้องให้ประชาชนต้องมีอาวุธในการป้องกันตนเอง เช่นอาวุธปืน เป็นต้น

สำหรับอาวุธปืน เป็นเครื่องมือที่ร้ายแรง มีพลาานุภาพการทำลายล้างสูงสามารถใช้ในทางที่เป็นประโยชน์ และใช้มึทั้งในทางที่เป็นโทษได้ การใช้ในทางที่เป็นประโยชน์เพื่อการป้องกันตนเอง ป้องกันทรัพย์สิน รวมไปถึงป้องกันประเทศ และการกีฬา เป็นต้น ส่วนการใช้อาวุธปืนในทางที่เป็นโทษ โดยใช้อาวุธปืนในทางที่ผิดกฎหมาย ทำร้ายให้เกิดอันตรายแก่ร่างกายและชีวิตตนเองหรือผู้อื่น ใช้เพื่อการชิงทรัพย์ ใช้เพื่อปล้นทรัพย์ หรือใช้เพื่อต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงานในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อหลบหนีการกระทำความผิดซึ่งจะก่อให้เกิดความเสียหายก่อให้เกิดผลร้ายแก่ประชาชนและสังคม จึงเป็นเหตุที่ต้องมีความควบคุมการมีและใช้อาวุธปืน โดยกฎหมายที่ควบคุมอาวุธฯ ดังกล่าวของไทยคือพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490

พระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว ได้กำหนดให้การมีและใช้อาวุธปืน โดยมีวัตถุประสงค์ ในการขออนุญาตเพื่อใช้ในการป้องกันตัว ทรัพย์สิน การกีฬา หรือเพื่อยิงสัตว์ โดยกำหนดวิธีการในการขออนุญาตให้ผู้ขออนุญาตยื่นขอต่อนายทะเบียนท้องที่ และมีการกำหนดลักษณะต้องห้ามที่ไม่สามารถขอใบอนุญาตไว้ หากไม่มีคุณสมบัติต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนดนายทะเบียนจะใช้ดุลพินิจในการพิจารณาอนุญาต สำหรับใบอนุญาตจะมีตลอดระยะเวลาที่ผู้ขออนุญาตมีชีวิตและครอบครองอาวุธปืนนั้น

จากการศึกษาพบว่าปัจจุบันสังคมไทยมีการใช้อาวุธปืนมาใช้ในการก่ออาชญากรรมในสังคมนั้น ดังนั้นจึงมีความจำป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการการแก้ไขกฎหมายให้มีความสอดคล้องกับสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน เนื่องจากกฎหมาย พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับการขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืน โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธีรนิติ เทพสุเมธานนท์ และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ฐาตุร ศิริยุทธวัฒนา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สลิล สิริพิทุร

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชบริหารเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสงขลา) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 แต่กฎหมายฉบับที่มีการบังคับใช้ในปัจจุบัน ใช้มาเป็นเวลานานด้วยสภาพสังคมที่มีความเปลี่ยนแปลงไปพระราชบัญญัติดังกล่าวจึงยังมีปัญหาในทางกฎหมายหลายประการดังต่อไปนี้

จากการศึกษาประเด็นปัญหาการกำหนดผู้เป็นนายทะเบียนอนุญาตเกี่ยวกับอาวุธปืน ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 มาตรา 6 กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจแต่งตั้งนายทะเบียนและเจ้าหน้าที่อื่นและออกกฎกระทรวงในเรื่องต่อไปนีวาระเบียบการทะเบียน การขอและการออกใบอนุญาต ต่อมาประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องแต่งตั้งนายทะเบียน เจ้าพนักงานและเจ้าหน้าที่ตามตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2522) ตามข้อ 2 ได้กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งต่อไปนี้เป็นนายทะเบียน ได้แก่ อธิบดีกรมการปกครอง อนุญาตอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการจังหวัด ในเขตจังหวัดอื่น นายอำเภอ ในเขตอำเภอ และปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ในเขตกิ่งอำเภอ ให้ในการพิจารณาอนุญาตโดยการกำหนดให้นายทะเบียนคนเดียวเป็นผู้มีอำนาจในการพิจารณานั้นอาจมีความเชี่ยวชาญเพียงด้านใดด้านหนึ่ง ไม่มีความเชี่ยวชาญรอบด้านในการพิจารณาคุณสมบัติผู้ขออนุญาต อาจส่งผลให้การพิจารณาไม่ครอบคลุมคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตในทุกด้าน ทำให้การพิจารณาคณะสมบัติของผู้ขออนุญาตไม่ครบถ้วนสมบูรณ์เท่าที่ควร

ประเด็นปัญหาที่สองกำหนดคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตเกี่ยวกับอาวุธปืนตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 กำหนดคุณสมบัติผู้ขออนุญาตเกี่ยวกับให้มีและใช้อาวุธปืน ตามมาตรา 13 วรรคหนึ่ง กำหนดห้ามมิให้ออกใบอนุญาตให้แก่บุคคล เช่น บุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกสำหรับความผิดตามกฎหมายลักษณะอาญา บุคคลซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ บุคคลซึ่งไม่มีอาชีพและรายได้ เป็นต้น แต่ไม่ได้กำหนดให้ครอบคลุมถึงคุณสมบัติ ด้านสุขภาพจิต ว่าผู้ขออนุญาตเป็นผู้มีสภาพจิตปกติ และไม่มีสารเสพติดในร่างกายที่ ผู้ขออนุญาตต้องผ่านการรับรองโดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ หรือมีการฝึกอบรมวิธีการใช้งาน การดูแลรักษา การเก็บและรักษาอาวุธปืน จากหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญ ยื่นประกอบคำขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน เนื่องจากกฎหมายมีการบังคับใช้มาเป็นเวลานานและยังไม่ได้แก้ไข ให้มีความสอดคล้องกับสังคมในปัจจุบัน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยของสังคม และควบคุมผู้ครอบครองอาวุธปืนให้ใช้อาวุธปืนได้อย่างปลอดภัย

ประเด็นปัญหาที่สามระยะเวลาในการออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนกำหนดระยะเวลาในการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ตามมาตรา 23 กำหนดให้ใบอนุญาตสำหรับอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืน ตาม (3) ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน มีอายุตลอดเวลาที่ผู้รับใบอนุญาตเป็นเจ้าของอาวุธปืนนั้น ซึ่งผู้ได้รับใบอนุญาตสามารถมีใบอนุญาตตลอดระยะเวลาที่มีชีวิตอยู่ ไม่ได้กำหนดมีการต่อใบอนุญาตและ

แสดงให้เห็นว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนดก่อนนายทะเบียนภายหลังได้รับอนุญาตอีก การกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันการเกิดอาชญากรรมควบคู่ภายหลังไปกับการที่นายทะเบียนได้อนุญาตให้ประชาชนสามารถครอบครองอาวุธปืนได้ เนื่องจากภายหลังได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนไปแล้ว อาจปรากฏว่าภายหลังผู้ได้รับอนุญาตขาดคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ หรือมีสมรรถภาพทางร่างกายที่เปลี่ยนแปลงไป การกำหนดให้ใบอนุญาตมีอายุตลอดเวลาที่ผู้รับใบอนุญาตเป็นเจ้าของอาวุธปืน จึงไม่มีความเหมาะสม

จากการศึกษาค้นคว้ามาตรการทางกฎหมายพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ผู้ศึกษาพบว่า มีข้อเสนอแนะ คือ

1. ปัญหาการกำหนดผู้เป็นนายทะเบียนอนุญาตเกี่ยวกับอาวุธปืน ซึ่งผู้ศึกษาเสนอแนะให้ยกเลิกประกาศกระทรวงเดิม และแก้ไขเพิ่มเติมออกประกาศกระทรวงมหาดไทยฉบับใหม่ เรื่อง แต่งตั้งนายทะเบียน เจ้าพนักงาน และเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ที่ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกประกาศกระทรวงมหาดไทย มีอำนาจ กำหนดให้ ข้อ 1) ยกเลิกประกาศกระทรวงเดิม ข้อ 2) ให้แต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งต่อไปนี้เป็นนายทะเบียน อธิบดีกรมการปกครอง ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการจังหวัด ในเขตจังหวัดอื่น นายอำเภอ ในเขตอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ในเขตกิ่งอำเภอ การพิจารณาอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนของนายทะเบียนต้องผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการกลั่นกรองเพื่อความปลอดภัย นายทะเบียนจึงจะพิจารณาอนุญาตได้ และกำหนดเพิ่มเติม และข้อ 3) ให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการคณะกรรมการกลั่นกรองเพื่อความปลอดภัย ใน เขตพื้นกรุงเทพมหานคร ในเขตจังหวัด ในเขตอำเภอ โดยประกอบด้วย บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญทางการแพทย์ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญด้านอาวุธปืน และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ทำหน้าที่ในการกลั่นกรองคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตเพื่อเสนอต่อนายทะเบียนพิจารณาอนุญาต

2. ปัญหาการกำหนดคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตเกี่ยวกับอาวุธปืนผู้ศึกษาเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 เกี่ยวกับคุณสมบัติต้องห้ามของผู้ขออนุญาตเกี่ยวกับอาวุธปืน โดย เพิ่มเติมมาตรา 13 (10) - (12) ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตตามความในหมวดนี้แก่ อนุมาตรา 10 บุคคลซึ่งไม่มีใบรับรองจากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญแสดงให้เห็นว่าเป็นผู้มีสุขภาพจิตดี อนุมาตรา 11 บุคคลซึ่งไม่มีใบรับรองจากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ แสดงให้เห็นว่าเป็นผู้ไม่มีสารเสพติดในร่างกายและ อนุมาตรา 12 บุคคลซึ่งไม่มีใบรับรองว่าผ่านการฝึกอบรมวิธีการใช้งาน การดูแล การเก็บและการรักษา จากหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญ

3. ปัญหาไม่มีกำหนดระยะเวลาในการให้มีและใช้อาวุธปืน เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 23 อนุมาตรา 3 กำหนดให้ ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน มีอายุ 2 ปี นับแต่วันที่ออกใบอนุญาต และสามารถต่อใบอนุญาตได้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการขอใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนที่กำหนดในกฎหมายนี้

เอกสารอ้างอิง

- สรารักษ์ สุวรรณเสรีและอาคม ศรียาภัย ,**กฎหมายและคดีอาชญากรรม**, พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์
แสงจันทร์การพิมพ์,2563.
- _____. **คู่มือปฏิบัติงานอาชญากรรม**, พิมพ์ครั้งที่ 1.กรุงเทพมหานคร : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
,2555.